

I. ULUSLARARASI DÜN DEN BUGÜNE ESKİŞEHİR SEMPOZYUMU

(Siyasal, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapı
Eskişehir, 12-15 Mayıs 2004)

Yrd. Doç. Dr. Sedat BİNGÖL

1958 yılında Eskişehir’de, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nin açılışı ile temeli atılan bir üniversite doğmuştu. 1973’de Anadolu Üniversitesi adını alan bu üniversite, yıllar içerisinde kendini geliştirmek yolunda dev adımlar atmıştı. 1998 yılında Anadolu Üniversitesi, 40. Kuruluş yılı kutlamaları çerçevesinde bir dizi etkinlik gerçekleştirmişti. Bu etkinliklerden birisi de, 2-4 Kasım 1998 tarihleri arasında gerçekleşen, “Tarihte Eskişehir Sempozyumu -I” idi.

1998 yılında gerçekleştirilen bu sempozyum, ülkemizde giderek ilginin arttığı, yerel tarih çalışmalarına önemli bir katkı sağlayıcı nitelikteydi. Aradan geçen altı yıllık süre boyunca ilgililerce, bu sempozyumun bir devamı olarak, ikincisinin en kısa sürede gerçekleştirmesi düşünülmüştü.

Bu düşünce, 1993’te yeniden yapılandırılan Edebiyat Fakültesi’nin kuruluşunun 10. Yılı münasebetiyle, geçtiğimiz “I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu” adıyla 12-15 Mayıs 2004 tarihleri arasında Yunus Emre Kampüsü’nde hayata geçirilebildi. Gerçekleştirilen sempozyumun, ilk sempozyumun izlerini taşımakla beraber, hem uluslararası nitelikte hem de tüm sosyal bilim alanlarını kapsayıcı ve günümüze kadar uzanan bir niteliği bulunmaktadır. Bu nedenle sempozyumun adındaki “I”

ibaresi, hem anılan özellikleri bakımından yeni bir başlangıcı, hem de bu sempozyumun yaşatılması bakımından devamlılığını vurgulamaya yönelik olarak düşünülmüştür.

Sempozyum çalışmaları iki oturum halinde yapılırken, sempozyumun resmi dili olan Türkçe ve İngilizce olarak, toplam 65 bildiri sunuldu. Zaman darlığı nedeniyle bildiri özetlerinin basımı yetişmemiştir. Bu nedenle konuları itibariyle, merkezinde Eskişehir'in bulunduğu tarih, ekonomi, kültürel sorunlar folklor, dil, coğrafya, edebiyat, sanat tarihi, sivil havacılık gibi geniş bir ilgi alanını kapsayan sunulmuş bildirilerden, Eskişehir Tarihi ve arkeolojisine yönelik olanları ağırlıklıydı. İzleyebildiğimiz bildirilerden kısacada olsa söz etmeğe çalışarak, "I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu"nu daha yakından tanımak isteyenler açısından, sınırlı da olsa yararlı olmağa çalışacağız.

Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cahit Y. Bilim tarafından yapılan açılış konuşmasında, 1998 sempozyumu hatırlatarak, 2004 sempozyumunun doğuş öyküsü ve Edebiyat Fakültesi'nin Eskişehir'e dönük çalışmaları değerlendirildi. Akabinde Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Fevzi Sürmeli tarafından, gelişmişlik düzeyi, sanayisi, boraks, lüle taşı vb. madenleriyle Eskişehir'in, Türkiye'de önemli bir merkez olduğu ve Anadolu Üniversitesi'nin kente yaptığı katkıları kısaca değerlendiren bir konuşma yapılmıştır. Anadolu Üniversitesi'ni havadan tanıtan kısa bir filmin arkasından, Prehistorik dönemden günümüze kadar olan süreçte, Anadolu'da yaşamış uygarlıkları tanıtan dia gösterisi sunulmuştur.

12 Mayıs 2004 öğleden sonra başlayan ilk oturumlarda, izleyebildiğimiz bildirilerden, Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kayhan, Eskişehir'in, ortasından geçen çay ve çevresindeki bir çok yere adı verilen, Sultan Melikşah'ın büyük komutanlarından Emîr Porsuk'un tarihi şahsiyeti hakkında bilgiler aktardı. Prof. Dr. Halime Doğru ise bildirisiyle, günümüzde de Sivrioğlu Camii olarak valığını sürdüren, Salı Mescidi'nin Arapça ve Moğolca olarak düzenlenmiş vakfiyesinden yola çıkarak, 1261 yılı itibariyle Eskişehir'de 18 mahalle bulunduğunu ve kentin Türk kenti oluşunu aktarırken, XIII. yüzyıldan itibaren XX. yüzyıla kadar, tarihsel

süreç içinde Salı Mescidi'nin uğradığı değişimleri sundu. Yrd. Doç. Dr. Sema Altunan "Söğüt-Eskişehir-Seyitgazi Menzillerinin Gelir Gider Dengeleri" isimli bildirisinde, İstanbul'dan İç Anadolu'ya uzanan yolların kesişme noktasında yer alan Eskişehir ve civarındaki menzilhânelerin, XVIII. yüzyıldaki gelir-gider kapasitelerini ele alarak, Eskişehir'in bu dönemde önemli bir ulaşım merkezi olduğu ve İran seferleri nedeniyle bu menzilhânelerin haberleşme yanında lojistik merkezler olma özelliklerini, özgün arşiv belgelerinin ışığında değerlendirdi.

Arş. Gör. Haydar Çoruh ise, III. Selim devrinde ihdas edilen Avrupa Tüccarlığı'nın kısa bir tarihçesi sonrasında, Eskişehir'de çıkartılan ham lüle taşının Viyana'ya kadar uzanan dışsatım macerasından söz ederek, bu ticarete Avrupa Tüccarlarının Eskişehir'de kurmuş olduğu ticari birlik, bu tüccarların Eskişehir'in ticaret ve sosyal hayatındaki rollerine dair bilgiler sundu. Yrd. Doç. Dr. Ayla Efe, 1839-1845 yılları arasında Eskişehir'in idari yapısındaki değişimleri Ayniyat Defterleri ışığında ele alırken, Yrd. Doç. Dr. A. Adnan Öztürk-Yrd. Doç. Dr. Sultan Baysan'ın ortak sundukları bildiride ise, Eskişehir Şeker Fabrikası'nın kentin sosyo-ekonomik ve kültürel gelişimi üzerindeki etkileri incelenmişti.

Yrd. Doç. Dr. Esra Yakut, Müslümanlar açısından evlilik akdinin sona erme biçimlerini, Eskişehir şer'iyye sicilleri ışığında, örneklerle veciz şekilde ortaya koyarken aynı oturumda bizde, Eskişehir kent tarihinin yazımında mahkeme kayıtlarının değeri ve arşiv malzemelerini sınıflarken düşünülen hatalara yönelik bildirimizi sunduk. Dr. Y. Emre Tansü tarafından sunulan bildiri ise "Cumhuriyet Döneminde Eskişehir Tarihi Üzerine Çalışmalar" isimliydi. Ancak bildiri boyunca hissedilen metodik problemlerin varlığı ve ampirik malzemenin azlığı, bildirinin Eskişehir çalışmalarına katkı sağlama özelliğini oldukça azaltmıştı.

Öte yandan beşeri coğrafya alanında çalışan Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Saraçoğlu'nun "Eskişehir'in Kuzeydoğusundaki Kırsal Yerleşmelerin Etnik Kökenlerine Göre Dağılışı" isimli bildiriyle, Mihaliççık, Beylikova, Alpu ilçe merkezleri ve 111 kırsal yerleşme sakinlerinin kökenlerine dair bilgiler sunarken, etnik grupların dağılımı hakkında Manav, Yörük, Türkmen, Tatar, Bulgaristan ve

Romanya kökenli Muhacir, Çerkez, Abaza, Kürt, Pomak, Boşnak, Arnavut ve Çingene şeklinde olduğunu, diğer etnik grupların oranının daha düşükken, yerli köyleri daha çok dağlık alanlarda kurulmuş iken, göçmen köylerinin ise ovalarda toplandığını vurguladı.

Dr. Mark Wilson, "The Trajectory of Early Christianity in Dorylaeum and its Environs" isimli bildirisinde, Hristiyanlığın II. ve III. yüzyıllarında, Anadoludaki örgütlenme ve gelişiminde Dorylaion (Eskişehir) ve çevresinin önemli bir dini merkez oluşu üzerinde durarak özellikle bölgedeki Montanizm-Hristiyanlık ilişkisini irdeledi.

Stockholm Üniversitesi'nden Susanne Berndt-Ersöz, "Phrygian Geometric Decoration" isimli bildiriyle, Eskişehir-Afyon-Kütahya üçgenindeki Frig Erken dönem seramiğinin ortaya çıkışı, gelişimini değerlendirdikten sonra özellikle bu seramik buluntuların biçimlerinden yola çıkılarak, tarihlendirme çalışmalarında seramiklerin rolünü bizlerle paylaştı.

Doç. Dr. Nejat Bilgen ise, Eskişehir'de yürüttüğü Çavlum Kazısı'ndan elde ettiği buluntular ışığında, Eskişehir ve çevresinde Mezopotamya kültürüne ait izler üzerinde durarak, bölgenin çok eski dönemlerden beri farklı ve uzak uygarlıklarla etkileşim halinde oluşumu göstermekteydi.

Sempozyumun son günü olan 15 Mayıs Cuma gününün bol yağışlı geçmesi üzerine, son etkinlik olarak Cumartesi günü yapılması planlanan, Frig Vadisi ve "Yazılıkaya" esaslı kültür gezisi, hava muhalefeti dolayısıyla iptal edilmişse de, Anadolu Üniversitesi Rektörü sayın Engin Ataç'ın da katıldığı kapanış kokteyli, tüm katılımcıların bir araya geldiği ve aralarında sempozyumu değerlendirdikleri, son etkinliği.

Son söz olarak, emek verenlere teşekkürlerimizi sunmayı unutmadan, "I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu"nun, gerek diğer alanlarda ve gerekse yerel tarih çalışmaları açısından önemli katkılar sağlayan bir boyutta başarıyla gerçekleştirildiğini belirtelim.

YAZIM KURALLARI

1- **Başlık:** İçeriğine uygun ve onu tam olarak ifade eden bir başlık olmalıdır ve koyu karakterli harflerle yazılmalıdır.

2- Yazar ad ve soyadı(ları), adresleri ve görev yaptığı kurum e-posta adresiyle birlikte belirtilmelidir.

3- Makalenin başında konuya öz bir biçimde veren en fazla 200 kelimedenden oluşan Türkçe ve İngilizce özet bulunmalıdır. Özetin altında bir satır boşluk bırakılarak en az üç, en fazla 8 sözcükten oluşan anahtar sözcükler verilmelidir. Makalenin başında yazı başlığı, özet ve anahtar kelimelerin İngilizceleri de bulunmalıdır.

4- **Metin:** Metinler MS Word programında, Times New Roman yazı karakterinde, 12 punto, 1.5 satır aralıkla yazılmalı, sayfa kenarlarında 3'er santim boşluk bırakılmalı ve sayfalar numaralandırılmalıdır. Yazılar 8000 kelimeyi geçmemelidir. Metin içinde vurgulanması gereken kısımlar italik harflerle yazılmalıdır. Alıntılar italik olarak tırnak içinde verilmelidir.

5- **Bölüm Başlıkları:** Makalede bilgi akışının daha sağlıklı olabilmesi için ana ve ara başlıklar kullanılabilir. Ana başlıklar büyük harflerle, ara başlıklar yalnız ilk harf büyük olarak verilmelidir.

6- Gönderilecek yazılar araştırma-inceleme, belge yayımı, haber makale, kitap tanıtması şeklinde olabilir.

7- **Şekiller:** Küçültmede ve basımda sorun yaratmamak için siyah mürekkep ile düzgün bir şekilde aydınlar veya beyaz kağıda çizilmelidir. Her şekil ayrı bir sayfada olmalıdır. Şekiller numaralandırılmalı ve şeklin altına gerekli açıklama yapılmalıdır.

8- **Resimler:** Parlak fotoğraf kağıdına basılmalıdır. Ayrıca şekiller ve çizelgeler için geçerli olan kurallara uyulmalıdır. Özel koşullarda renkli resim baskısında yapılabilir. Şekil, resim ve çizelgeler toplamı 10 sayfayı aşmamalıdır.

9- **Kaynaklar:** Kaynaklarda sadece dipnotta verilen eserler yer almalıdır. Ayrıca, gerekli açıklamalar makele sonunda verilebilir.

Örnek:

Avşar, Servet; "Birinci Dünya Savaşı'nda Rus Propaganda Faaliyetleri ve Osmanlı Devleti", *OTAM*, c. XIV, s. 65-127.

Shaw, S., *Osmanlı İmparatorluğu* (çev. M. Harmancı), İstanbul; 1982, Sermet Matbaası.
Uras Esat: *Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi*, İstanbul 1974 (2. Baskı).

10- Yazıların Gönderilmesi; Yukarıda belirtilen ilkelere uygun olarak hazırlanmış makaleler üç nüsha olarak disket veya CD'siyle birlikte aşağıda verilen OTAM adresine gönderilir. Yazarlarına raporlar doğrultusunda düzeltilmek üzere gönderilen yazılar, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, disket (veya CD) ve orijinal çıktısıyla birlikte en geç 1 ay içerisinde dergiye ulaştırılır. Yayın kurulu esasa yönelik olmayan küçük düzeltmeler yapabilir.

Yazışma Adresi:

Prof. Dr. Esin Kahya (OTAM Dergisi Müdürü),
Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
06100 Sıhhiye-ANKARA
Tel: (0 312) 310 32 80/1234
e-posta: kahya@humanity.ankara.edu.tr